

ترخیص ایمن در بیماران روانپزشکی

ارائه دهنده: مینا آزموده

سرپرستار اورژانس روانپزشکی

پاییز ۱۴۰۱

اختلالات روانپزشکی در جامعه ایران

بسیار شایع و سهم زیادی از بار بیماریها و هزینه های سلامت را به خود اختصاص داده است

در همین راستا گذار از خدمات بستری به خدمات سرپایی مورد توجه قرار گرفته است

مداخلات متمرکز بر افزایش پیوستگی مراقبت، سهم بسزایی در کیفیت خدمات دارد

مداخلات مد نظر

✓ کاهش مدت بستری

✓ ایجاد مراکز سلامت روان جامعه نگر

✓ ایجاد مراکز روزانه خدمت

✓ برنامه ریزی ترخیص

برنامه ریزی ترخیص

از جمله برنامه های هستند که در نقاط مختلف جهان برای تعدیل عوارض و هزینه ها بکار گرفته شده اند

مراجعه کنندگان به روانپزشک بعد از ترخیص ممکن است نیازمند ارائه و پیگیری مداخلاتی باشند مانند:

✓ مصرف داروها

✓ ویزیت های سرپایی

✓ شرکت در گروه های خودیاری و پیشگیری از عود

✓ مشاوره فردی و گروهی

برنامه ریزی ترخیص

نوعی حلقه ارتباطی بین بخش بستری و مداخلات ذکر شده است
برنامه ریزی ترخیص مداخله ایی برای نگهداری و مراقبت از دستاوردهای حین بستری است
فرآیندی پویا، جامع و مشارکتی است

از زمان بستری آغاز می شود و هدف از آن تعیین روند ادامه درمان مراجعه کنندگان پس از
ترخیص و ارائه خدمات و حمایت های لازم به بیمار و مراقب او است

مزیت های ترخیص ایمن

- ❑ کاهش هزینه های نظام سلامت
- ❑ کاهش میزان بستری مجدد
- ❑ پایبندی به درمان
- ❑ کاهش مدت زمان بستری
- ❑ بهبود علائم و کیفیت زندگی بیماران

هدف اصلی از برنامه‌ریزی ترخیص

- پیوستگی و هماهنگی مراقبت و درمان
- فراهم‌سازی سطح حمایتی مورد نیاز بیمار در جامعه
- مداخله زودرس در بحران یا بازگشت سلامت و رفاه بهینه برای بیمار
- اطمینان از اینکه بیمار بیشترین میزان رضایتمندی و رفاه را دارد

خانواده یا دیگر مراقبان بیمار نیز باید تا جای ممکن در روند درمان مشارکت داشته باشند
مراقبت‌هایی که در خلال برنامه‌ریزی ترخیص مطرح می‌شوند، باید از لحاظ فرهنگی برای
بیمار مناسب باشند

ارزیابی نیازهای بیمار، از جمله اقدامات مقدماتی در برنامه‌ریزی ترخیص است

مسائل بالینی و طبی مرتبط باید در روند برنامه‌ریزی ترخیص مدنظر باشند

برنامه‌ریزی ترخیص باید به صورت فردی برای هر بیمار انجام شود

یک فرد مشخص باید مسئولیت هماهنگی‌های لازم را با استفاده از روش‌های استاندارد

مدیریت موردی برعهده بگیرد

در سطح مدیریت: فراهم‌کنندگان خدمات سلامت روان باید ارزیابی منظم برنامه برای ارتقای ساختار و نحوه اجرای آن را پایش و تأمین کنند. همچنین این افراد باید فراهم‌سازی خدمات ۲۴ ساعته و مؤثر در زمان مواجهه با اورژانس‌های روان‌پزشکی و در صورت لزوم اطمینان از ورود بیماران مزمن و شدید به مراکز اقامتی موردنیاز را پایش کنند

عناصر مهم در طراحی خدمات

- توجه به ماهیت مزمن و عودکننده و ناتوان کننده غالب بیماری‌های روان‌پزشکی
- توجه به مشکلات خاص بیماران روان‌پزشکی در مقوله‌های اعتماد کردن و برقراری روابط پایدار و تطابق با شرایط نامساعد یا جدید؛
- داشتن جامعیت کافی در شش حوزه مهم مسائل بیماران پس از ترخیص

شش حوزه مهم مسائل بیماران پس از ترخیص

داروها ✓

اسکان ✓

فعالیت‌های روزانه ✓

مسائل طبی ✓

آموزش ✓

نحوه ارتباط با تیم درمان ✓

تداوم خدمات در سه حوزه اصلی:

✓ اطلاعاتی

✓ مدیریتی

✓ ارتباطی

مستندسازی تمامی اطلاعات جمع‌آوری شده و ارائه شده و دستورالعمل‌ها و برنامه‌های آینده

تعیین مسئول مستقیم برای پیگیری امور و پاسخ‌گویی به هر مراجعه‌کننده بعد از ترخیص

ابزارهای مورد نیاز

سه حوزه را بایستی پوشش دهید

❖ نقاط قوت

❖ نیازهای بالینی

❖ نیازهای عمومی بیمار

ارزیابی نقاط قوت بیمار:

این امکان را به بیمار می‌دهد تا بتواند برای خود اهدافی واقعی از درمان متصور شود و فرایند توان‌بخشی را با رضایت و موفقیت بیشتری سپری کند

ارزیابی نیاز های بالینی:

نظر به اینکه هر بیمار بسته به ماهیت اختلال و شرایط منحصر به فردش نیازهای خاصی دارد،

باید اطلاعات زیر جمع آوری و ثبت شود

✓ تشخیص و فهرست مشکلات بالینی

✓ عوامل زمینه ساز بیماری

✓ سطح عملکرد پیش از بیماری

✓ سوابق درمانی و پاسخ به درمان

✓ ظرفیت و توانایی بیمار برای مشارکت در اجرای ایمن درمان

✓ عوامل زمینه ساز عود

✓ درک خانواده از بیماری و درمان آن

Continue...

- نیازهای خانواده در ارتباط با بیماری
- نیازهای خاص درباره پایش درمان
- میزان آگاهی بیمار و خانواده از مقررات مربوط به بستری اجباری
- آموزش‌های ارائه‌شده به بیمار و مراقبان او درباره درمان و به‌ویژه عوارض دارویی
- اطلاع بیمار و مراقبان او از مداخلات ممکن برای مقابله با عوامل خطر و رخدادهای منفی
- اطلاع از تاریخ و توالی ارزیابی‌های بالینی آتی

نیازهای عمومی

- شرایط زندگی پیش از بستری
- امکان بازگشت به شرایط قبلی زندگی پس از ترخیص
- وضعیت اسکان
- توانایی مدیریت فعالیتهای روزمره
- نظارت و حمایت بیمار از سوی خانواده یا دیگر مراقبان
- سطح مهارت‌های زندگی برای دستیابی به بیشترین حد استقلال در عملکرد
- فرصت‌های اشتغال

Continue >>

مهارت‌های شغلی

منبع درآمد و حمایت مالی

دسترسی آسان (از لحاظ هزینه و زمان) به مراقبت‌های اولیه بهداشتی

دسترسی به خدمات بهداشت دهان و دندان

دسترسی به فعالیت‌های تفریحی، اجتماعی، فرهنگی و مذهبی

برنامه‌های کسب مهارت‌های اجتماعی و تفریحی

دسترسی به گروه‌های خودیاری یا دیگر شبکه‌های حمایتی و تسهیل حمایت از خانواده بیمار

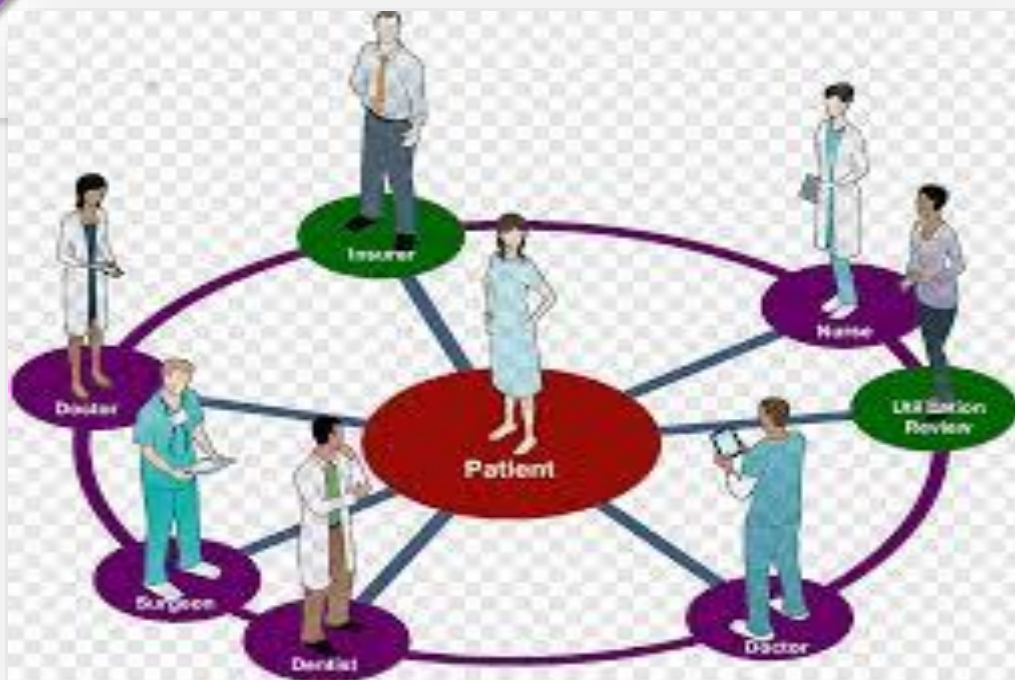
چک لیست:

روشی سودمند برای اطمینان از انجام اقدامات لازم پیش و پس از ترخیص است.

چک لیست همچنین می تواند به دقت در روند ثبت اطلاعات کمک کند و در ارزیابی خدمات هم استفاده شود.

تیم فرآیند برنامه ریزی ترخیص

روان پزشک ✓

روان شناس ✓

پرستار ✓

مددکار ✓

مراقبین ✓

مسئولیت هماهنگی کلی برعهده یک نفر (رابط درمان) است

✓ گروه هدف: در درجه اول بیمار سپس مراقبین و اطرافیان

برنامه ریزی ترخیص حین بستری

- ✓ برای هر بیمار در دو جلسه برگزار می شود
- ✓ هر جلسه به طور تقریبی حدود ۳۰ دقیقه طول می کشد.
- ✓ این دو جلسه بدون احتساب جلسه صفر در زمان پذیرش (معارفه و آموزش های بدو بستری بر اساس مقررات بخش)
- ✓ جلسه آخر (تکمیل چک لیست برنامه ریزی ترخیص) است.
- ✓ جلسه اول: ارزیابی نیاز و برنامه ریزی
- و
- ✓ جلسه دوم : آموزش اختصاصی

CONTINUE

اولین جلسه برنامه‌ریزی ترخیص باید حداکثر دو هفته پس از بستری بیمار در بخش برگزار شود.

مسئولیت تکمیل فرم ارزیابی، علاوه بر رابط درمان (یکی از پرستاران شیفت صبح که از قبل به عنوان رابط درمان بخش معین شده است)، بر عهده دستیار مسئول بیمار است.

رابط درمان پس از گرفتن اطلاعات و فرم تکمیل‌شده از دستیار، جلسات برنامه‌ریزی ترخیص را برگزار می‌کند.

تعیین شهر محل اسکان بیمار و تمایل بیمار برای پیگیری پس از ترخیص بر اساس جلسه اول برنامه ریزی صورت می گیرد
نیازهای توان بخشی بیمار با استفاده از فرم ارزیابی نیاز و توسط دستیار مسئول بیمار و رابط درمان تعیین می شود.

خدمات درمانگاه:

- ✓ معاینه روان پزشکی در درمانگاه
- ✓ جلسه آموزش خانواده
- ✓ دریافت بروشور آموزشی
- ✓ یادآوری فعال نوبت درمانگاه به صورت پیگیری تلفنی یا یادآوری پیامکی

آموزش پس از ترخیص به خانواده بیمار روانپزشکی

خانواده با ارتباط مناسب با بیمار و نیازمندی‌های او به عنوان یک انسان، نقش عمده‌ای در درمان بیمار دارد

اغلب بیماریهای روانی بویژه اختلالات روان پریشی آثار و پیامدهای فردی و اجتماعی وسیعی به همراه دارند از این رو توجه به این بیماریها فقط به رفع علائم حاد بیماری و بستری کردن بیمار در مدت زمانی کوتاه محدود نمی شود

وظایف خانواده

- ✓ پس از تماس و اطلاع کادر درمان مبنی بر ترخیص بیمار، بلافاصله در بیمارستان حضور یافته و جهت ترخیص بیمارتان اقدام نمائید
- ✓ بیمار را همچون گذشته به عنوان عضوی از خانواده بپذیرید
- ✓ عدم قطع خودسرانه دارو یا تغییر برنامه دارویی
- ✓ در صورتی که با قطع داروها علائم بیماری برگشت نماید، برای مصرف مجدد دارو بهتر است به روانپزشک مراجعه شود نه اینکه همان داروهای قبلی مصرف شود
- ✓ در صورتی که بیمارتان دچار اختلال بینایی، عدم تعادل، آبریزش از دهان، تهوع و استفراغ و هر گونه علائم مخاطره‌آمیز دیگری شد، بیمارتان را به نزدیکترین مرکز درمانی برسانید

وظایف خانواده

✓ بر نحوه مصرف داروی بیمار خود در منزل نظارت داشته باشید و داروی اضافی در اختیار بیمار قرار

ندهید

✓ ایجاد محیطی آرام و بدون درگیری و کشمکش در خانواده

✓ هنگام پرخاشگری بیمارتان را به آرامش دعوت نموده و وسایل تیز و برنده را از دسترس وی دور

سازید.

✓ ممکن است برخی از برنامه‌های درمانی نظیر روان درمانی، خانواده درمانی و کاردرمانی در زمان ترخیص

بیمار از بیمارستان ناتمام مانده باشد و لازم باشد که بیمار پس از ترخیص به صورت سرپایی و طبق

برنامه منظم مراجعه کند

وظایف خانواده

- ✓ پس از ترخیص بیمار از بیمارستان، می‌بایست بیمار را تا مدت‌ها زیر نظر داشته باشید و تغییرات بارز رفتاری، خلقی، فکری و شیوه زندگی را به پزشک معالج گزارش نمایید
- ✓ از دادن قول و قراری که نمی‌توانید به آن عمل کنید، جداً پرهیزید.
- ✓ مسئولیت مراقبت از بیمار را بر عهده یک نفر قرار ندهید و این مسئولیت را به تناوب بین افراد خانواده تقسیم کنید.
- ✓ پس از ترخیص از بیمارستان و کسب بهبودی کافی چنانچه بیمار قصد دارد فعالیت‌های شغلی و اجتماعی خود را از سر بگیرد
- ✓ به پندها، توصیه‌های عامیانه دیگران حتی اگر از روی خیرخواهی باشد عمل نکنند، زیرا عمل کردن به آن، گاه مشکل‌شان را دو چندان می‌کند

کلام آخر

توجه داشته باشید که برای مراقبت بهتر از بیمار
در ابتدا لازم است خود شما سالم باشید.
بنابراین در مراقبت از سلامت جسمی و روانی خود
اهتمام ورزید

mental health

با تسکیر از توجه شما

